

Suomen Eurooppalaiskissarengas ry
Finlands Européring rf
The European Shorthair Cat Club in Finland

Eurooppalainen lyhytkarva, kasvatuksen tavoiteohjelma

Päivitetty 2.9.2025

Sisällys

1	Eurooppalaiskissaharrastajien oma rotuyhdistys	3
2	Kasvatuksen tavoiteohjelman tarkoitus	3
3	Eurooppalaisen lyhytkarvan alkuperä ja kasvatuksen vaiheet	4
4	Eurooppalaisrodun nykytilanne	5
4.1	Populaation koko ja rakenne	5
4.1.1	Keskipentuekoko	6
4.1.2	Keskimääräinen sukusiitosaste	6
4.1.3	Jalostuspanokset	7
4.1.4	Tehollinen populaatiokoko	8
4.2	Luonne	8
4.3	Terveys ja lisääntyminen	9
4.4	Ulkomuoto	9
5	Eurooppalaiskasvatuksen tavoitteet	10
5.1	Kasvatustavoitteet	10
5.2	Suomen Eurooppalaiskissarengas ry:n kasvatussuositukset	11
5.3	Toimintasuunnitelma	14
5.3.1	Eurooppalaispopulaation kehittymisen seuranta	14
5.3.2	Terveystilanteen seuranta	14
6	Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta	15
7	Taulukot	16
	Taulukko 1. Kissaliitossa rekisteröityjen eurooppalaiskissojen lukumäärät vuosina 2000-2024	16
	Taulukko 2. Kissaliitossa vuosina 2000-2024 rekisteröityjen noviisien ja tuontikissojen lukumäärät sekä pentueet, joissa toinen vanhemmista on noviisi tai tuontikissa	17
	Taulukko 3. Eurooppalaispentueiden lukumäärä, keskipentuekoko, keskimääräinen sukusiitosaste ja sukukatkerroin vuosina 2000-2024	18
	Taulukko 4. Pentuja rekisteröineiden eurooppalaiskasvattajien sekä kasvatuksessa käytettyjen siitosurosten ja -naaraiden lukumäärät vuosina 2000-2024	19
	Päivitykset	20

1 Eurooppalaiskissaharrastajien oma rotuyhdistys

Suomen Eurooppalaiskissarengas ry – Finlands Européring rf (SER-FER) perustettiin 10.10.1987 Suomen enimmäisenä itsenäisenä rotuyhdistyksenä. Yhdistyksen tarkoituksena oli ja on edelleen edistää eurooppalaiskissojen järjestelmällistä ja suunnitelmallista kasvatustyötä rodun yleistason kohottamiseksi sekä lisätä rodun tuntemusta ja arvostusta yleisön keskuudessa. SER-FER on ensimmäinen rotuyhdistys, joka solmi yhteistyösopimuksen Suomen Kissaliitto ry:n kanssa.

Aluksi yhdistys piti Suomessa syntyneistä pentueista eurooppalaiskissakortistoa. Jo vuosien ajan Suomen Kissaliiton ylläpitämässä Omakissatietokannassa on ollut nähtävissä kaikkien Suomessa rekisteröityjen eurooppalaisten rekisteröintitiedot ja sukutaulut. Vuodesta 2000 alkaen tietoja on tallennettu internetissä PawPeds-tietokantaan (pawpeds.com), josta lähes kaikkien kasvatukseen käytettyjen kissojen sukutaulut ovat vapaasti katsottavissa. Tavoitteena on saada myös vanhemmat tiedot tallennettua PawPeds-tietokantaan.

Yhdistys on ollut uranuurtaja kissojen leukemiaviruksen (FeLV eli feline leukemia virus) ja kissan immuunikatoviruksen (FIV eli feline immunodeficiency virus) -testauksessa, sillä yhdistys on alusta alkaen ottanut vain testattuja uroksia siitosuroslistalleen ja testattujen vanhempien jälkeläisiä pentuvälitykseensä.

Yhdistys teki 1980-luvun lopussa eurooppalaiskissaa esittelevän videon ja 2000-luvun alkupuolella eurooppalaisen rotumääritelmää kuvien avulla esittelevän tietopaketin. Näitä käytettiin kansainvälisen kissaliittojen kattojärjestön Fédération Internationale Féline (FIFé) tuomari-seminaareissa koulutusmateriaalina.

Yhdistys on välittänyt tietoa eurooppalaiskissasta myös järjestämällä useita esittely- ja erikoisnäyttelyitä. Vuonna 2011 yhdistys laati kasvattajille ja kissojen omistajille suunnatun pentue- ja terveystietokyselyn, jolla se kerää jatkuvasti kasvattajilta pentueiden terveystietoja.

2 Kasvatuksen tavoiteohjelman tarkoitus

Tavoiteohjelman tarkoituksena on ylläpitää ja edistää eurooppalaisen lyhytkarvakissan kasvatusta siten, että rotu pysyy rotumääritelmän

mukaisena ja terveenä. Ohjelmalla pyritään ohjaamaan kasvattajia ottamaan valinnoissaan huomioon rodun kokonaisuus ja riittävä perinnöllinen vaihtelu rodun terveyden säilyttämiseksi.

Tavoiteohjelmassa käsitellään vain FIFén hyväksymän eurooppalaisen lyhytkarvakissan kasvatusta. Tätä rotua ei ole hyväksytty muissa kansainvälisissä rotukissakattojärjestöissä.

Jos käsitettä eurooppalainen käytetään muusta kuin FIFén hyväksymästä eurooppalaiskissasta, kyse ei ole samasta rodusta. Esimerkiksi nimitystä european tai european burmese käytetään CFA-järjestössä burma-tyyppisestä rodusta. Venäjällä kasvatetaan eurooppalaisiksi kutsuttuja kissoja, joiden ulkonäkö muistuttaa enemmän brittityyppistä kissaa, ja näissä linjoissa esiintyy myös luonnonroduille hyväksymättömiä värejä, kuten golden. Keski-Euroopassa on myös pitkäkarvaisten "eurooppalaisten" kasvatusta.

3 Eurooppalaisen lyhytkarvan alkuperä ja kasvatuksen vaiheet

Eurooppalainen lyhytkarvakissa on yksi maanosamme alkuperäisistä kissaroduista. Eurooppalaiskissojen kasvatusta on keskittynyt Pohjois-maihin, ennen kaikkea Suomeen. Lisäksi kasvatusta on Ruotsissa ja Tanskassa. Keski-Euroopassa on yksittäisiä kasvattajia.

Eurooppalainen oli yksi ensimmäisistä tunnustetuista rodusta, kun kansainvälinen kissaliitto FIFé perustettiin vuonna 1949. Rodun johdonmukainen kasvatusta aloitettiin Ruotsissa 1940-luvulla käyttäen luonnonvalinnan avulla vankkoiksi ja terveiksi kehittyneitä lyhytkarvaisia maatiaiskissoja.

Suomeen perustettiin ensimmäinen FIFéen kuuluva rotukissayhdistys 1960-luvun alussa, ja ensimmäinen eurooppalainen rekisteröitiin rekisterinumerolla 80 vuonna 1962. Ensimmäinen rekisteröity eurooppalaispentue syntyi vuonna 1966. Aluksi kasvatettiin pääsääntöisesti noviiseja käyttäen, mutta Ruotsista tuotiin joitakin rekisteröityjä kissoja kasvatusta varten. Tuontikissoilla ei kuitenkaan ole ollut Suomessa kovin suurta vaikutusta, vaan nykyinen kanta on pääosin suomalaista.

Aluksi suurin osa rekisteröidyistä kissoista oli noviisiluokan kautta eurooppalaiseksi hyväksyttyjä maatiaiskissoja. Eurooppalaiskasvatusta

lisääntyi 1970-luvulla. 1980-luvulla syntyi vuosittain kymmeniä pentueita, vuonna 1989 peräti 40 pentuetta. Kasvatuksen aallonpohja koettiin 1990-luvulla, kun Suomeen tuli useita uusia kissarotuja.

Kasvatus alkoi jälleen lisääntyä 2000-luvun alussa. Vuosina 2005-2014 pentuja oli vuosittain keskimäärin 13 kasvattajalla ja vuosina 2015-2024 keskimäärin 15 kasvattajalla. Vuosina 2015-2024 eurooppalaispentueita syntyi keskimäärin noin 30 vuodessa, mikä on noin 50 % enemmän sitä edeltäneen kymmenen vuoden keskiarvoon verrattuna.

Kissaliitossa rekisteröityjen eurooppalaispentueiden, noviisien ja tuontikissojen lukumäärät vuosina 2000-2024 on esitetty taulukossa 1. Suomen Eurooppalaiskissarengas seuraa vuosittain syntyneiden pentujen lukumäärää, kun Kissaliitto tilastoi vuosittain rekisteröityjen kissojen lukumäärän, minkä vuoksi näiden tahojen vuositilastot eroavat toisina vuosina paljonkin toisistaan. Pentuja rekisteröineiden eurooppalaiskasvattajien määrät on esitetty taulukossa 4.

Suomessa on edelleen mahdollista rekisteröidä maatiaiskissoja eurooppalaiseksi kissanäyttelyn yhteydessä noviisiluokan kautta. Harkittu noviisien käyttö edistää rodun geneettisen monimuotoisuuden ja terveyden säilyttämistä. Noviiseja on 2000-luvulla rekisteröity keskimäärin kolme vuodessa ja viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin kaksi vuodessa.

4 Eurooppalaisrodun nykytilanne

Eurooppalaiskissakanta on terve, elinvoimainen ja ulkomuodoltaan yhdenmukainen. Tavoiteohjelman ja sen seurannan avulla varmistetaan, että tilanne jatkuu hyvänä ja mahdollisiin ongelmiin puututaan ajoissa.

4.1 Populaation koko ja rakenne

Suomen Eurooppalaiskissarenkaalla on tilastotietoja eurooppalaiskasvatuksesta Suomen ensimmäisen eurooppalaisen rekisteröinnistä vuodesta 1962 lähtien. Vuodesta 2000 alkaen on tilastoitu

- rekisteröityjen pentujen lukumäärä (Taulukko 1)
- rekisteröityjen noviisien lukumäärä (Taulukko 1)
- rekisteröityjen tuontikissojen määrä (Taulukko 1)
- lukumäärä pentueista, joissa toinen vanhemmista on noviisi tai tuontikissa tai jonka astutus on tapahtunut ulkomaille (Taulukko 2)

- syntyneiden pentueiden lukumäärä (Taulukko 3)
- pentueen keskimääräinen koko vuosittain (Taulukko 3)
- keskimääräinen sukusiitosaste vuosittain (Taulukko 3)
- kasvattajat ja vuoden aikana pentueita saaneiden kasvattajien lukumäärä (Taulukko 4)
- siitoksessa käytettyjen urosten lukumäärä (Taulukko 4)
- siitoksessa käytettyjen naaraiden lukumäärä (Taulukko 4)

Nämä erityisesti seurattavat tiedot on koottu tämän tavoiteohjelman taulukkoliitteen neljäksi taulukoksi

- **Taulukko 1:** Kissaliitossa rekisteröityjen eurooppalaiskissojen lukumäärät vuosina 2000-2024
- **Taulukko 2:** Kissaliitossa vuosina 2000-2024 rekisteröityjen noviisien ja tuontikissojen lukumäärät sekä pentueet, joissa toinen vanhemmista on noviisi tai tuontikissa
- **Taulukko 3:** Eurooppalaispentueiden lukumäärä, keskipentuekoko, keskimääräinen sukusiitosaste ja sukukatokerroin vuosina 2000-2024
- **Taulukko 4:** Pentuja rekisteröineiden eurooppalaiskasvattajien sekä kasvatuksessa käytettyjen siitosurosten ja -naaraiden lukumäärät vuosina 2000-2024

4.1.1 Keskipentuekoko

Tarkasteltaessa vuosina 2000-2024 syntyneitä eurooppalaispentueita pentueen keskimääräiseksi kooksi todetaan 3,62 pentua, mikä on kissalle tavanomaisella tasolla. Vuosina 2015-2024 pentueen keskikoko oli 3,5 ja sitä edeltäneiden kymmenen vuoden jaksolla 3,7. Pentuekoon merkittävämpi pieneneminen ja lisääntymisvaikeudet voisivat olla seurauksia sukusiitoksen kasvamisesta, mitä eurooppalaisella ei ole nähtävissä.

4.1.2 Keskimääräinen sukusiitosaste

Sukusiitosaste kertoo kissojen välisestä sukulaisuusasteesta eli siitä, kuinka paljon kissa on perinyt samoja geeniversioita esivanhemmiltaan. Kun sukusiitos kasvaa, samoja geeniversioita esiintyy entistä enemmän. Tämä tuo esiin kissan suvun hyviä, mutta myös huonoja ominaisuuksia, kuten geenivirheiden aiheuttamia sairauksia. Sukusiitosasteen kasvaessa menetetään rodun elinvoimaisuuden kannalta tärkeää geenien monimuotoisuutta.

Sukusiitosaste ei ole vertailukelpoinen eri rotujen välillä, mikä johtuu niiden erilaisesta taustasta. Osa kissaroduista on alkuperäisrotuja, joiden

syntyyn ihminen ei ole vaikuttanut ja taustalla on suuri määrä kissa-yksilöitä. Eurooppalainen on tällainen rotu: se perustuu maatiaiskissoihin ja noviisit voivat laajentaa sen geeniperimää. Osa roduista on ihmisen tekemiä, ja kasvatusta on alkanut muutamasta yksilöstä. Näillä roduilla sukusiitos ei voi laskea, ainoastaan nousta, ja kasvatuksessa pyritään mahdollisimman hitaaseen nousuvauhtiin.

Tavoiteohjelmassa kiinnitetään huomiota vuosittain syntyneiden pentueiden keskimääräisiin viiden sukupolven mukaan laskettuihin sukusiitosasteisiin. Vuosittaiset sukusiitosasteet ovat eurooppalaisella vaihdelleet 2000-luvulla välillä 0,74-5,12 % ja keskiarvo on 1,99 % (Taulukko 3). Keskimääräisessä sukusiitosasteessa on eurooppalaiskasvatuksessa tapahtunut selkeää myönteistä kehitystä: Vuosien 2005-2014 keskimääräisestä sukusiitosasteesta 2,29 % on tultu vuosina 2015-2024 keskimääräiseen sukusiitosasteeseen 0,86 %. Tavoitteena on se, ettei suunniteltavien yhdistelmien sukusiitosaste ylittäisi toteutunutta rodun viiden edellisen vuoden keskimääräistä sukusiitosastetta. Vuosina 2020-2024 eurooppalaisen keskimääräinen sukusiitosaste vaihteli välillä 0,69-1,09 % ja oli keskimäärin 0,84 %.

4.1.3 Jalostuspanokset

Eurooppalaiskissarengas kerää tietoja siitoskissojen jalostuspanoksista. Jalostuspanosten avulla arvioidaan kissan vaikutusta koko populaatioon sen perusteella, miten monelle pennulle se on isovanhempana. Jalostuspanoksia laskettaessa jokaisesta syntyneestä pennusta lasketaan yksi jalostuspanos sen isänisälle ja äidinisälle sekä isänäidille ja äidinäidille. Laskelmat ovat toistaiseksi vain yhdistyksen hallituksen käytössä.

Uroksia ja naaraita on käytetty kasvatuksessa vuosittain suhteellisen tasaisesti. Vuosien 2006-2011 seurantajaksolla kasvatukseen käytettiin 34 % kaikista rekisteröidyistä eurooppalaiskissoista.

Yhdistys seuraa vuosittaista siitokseen käytettyjen urosten ja naaraiden kokonaislukumäärää (Taulukko 4) sekä ylläpitää tietoa eniten käytetyistä siitosuroksista ja niiden jälkeläisten osuudesta kaikista rekisteröidyistä pennuista. Lista siitosurosten jälkeläistilanteesta on toistaiseksi vain yhdistyksen hallituksen käytössä, mutta vuoden ensimmäisessä jäsenlehden numerossa julkaistaan aina edellisen vuoden tiedot. Tavoitteena on päivitetävän tilannekuvan avulla edistää sitä, että riittävän monia eri yksilöitä käytettäisiin kasvatuksessa, jotta rodun perimän monimuotoisuus säilyisi.

Yleisesti hyväksytty tavoite on, että yhden uroksen osuus sukupolven aikana syntyneistä pennuista ei saisi ylittää viittä (5) prosenttia. Tällöin myöskään urosten isoisinä antamien jalostuspanosten määrä ei nouse yli viiden prosentin rajan. Yhtä urosta ei tule käyttää kasvatuksessa yli tavoiterajan.

Nykyisillä eurooppalaispentujen rekisteröintimäärillä (80-120 pentua vuodessa) yhdellä uroksella suositellaan olevan enintään 10-15 jälkeläistä. Jälkeläisten määrään vaikuttaa myös, kuinka moni niistä on jatkanut tai jatkaa kasvatuksessa. Jos uroksella on esimerkiksi 15 jälkeläistä, mutta näistä yksikään ei ole jatkanut tai jatka kasvatuksessa, voi urosta edelleen käyttää kasvatuksessa. Sama suositus koskee naaraita.

4.1.4 Tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatiokoko kertoo teoreettisesti niiden yksilöiden määrän, jotka siirtävät geenejään seuraavaan sukupolveen. Mitä pienempi on tehollinen populaatiokoko, sitä nopeammin sukusiitos lisääntyy. Suositus tehollisesta populaatiokoosta on vähintään 100-200 yksilöä, ja sukusiitosasteen nousu korkeintaan yhden prosentin sukupolvessa, jotta geneettinen monimuotoisuus ei kapenisi liian nopeasti.

Eurooppalaisen tehollisesta populaatiokoosta on tehty suuntaa antavia laskelmia. Eurooppalaisen geenipohja on liian kapea, mutta tilannetta helpottaa mahdollisuus noviisien käyttöön kasvatuksessa. Geenipohjan monimuotoisuutta lisää myös se, että kasvatuksessa käytetään eri uroksia. Esimerkiksi vuosilta 2000-2009 laskettu tehollinen populaatiokoko oli 55,5 (Jaana Tähtinen). Vuosilta 2009 ja 2010 lasketut populaatiokoot olivat 50-100 (Ulrika Sörlid).

4.2 Luonne

Eurooppalainen on ihanteellinen lemmikki sopeutuvaisen ja mutkattoman luonteensa takia. Se on ihmisiin kiintyvä, utelias, leikkisä ja osallistuu perheen arkiaskareisiin.

Yksilökohtaisia eroja esiintyy. Tavoitteena on kasvattaa reippaita ja rohkeita kissoja. Suositeltavaa on, että esimerkiksi kahta erittäin arkaa kissaa ei yhdistetä.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

Kasvattajien ja siitosurosten omistajien tulee noudattaa Suomen Kissaliiton sääntöjä sekä kasvattaja- ja siitosurossopimuksia. Kissojen hyvinvoinnin tulee aina olla kaiken kasvatustoiminnan lähtökohta.

Yhdistys kerää säännöllisesti tietoa eurooppalaisten terveydestä sekä lisääntymiseen liittyvistä asioista. Suomessa on tietoa pitkältä ajalta eurooppalaisten terveydentilasta ja sairauksista, koska kasvattajat ovat aina suhteellisen avoimesti kertoneet pentuihin ja kasvatukseen liittyvistä ongelmista. Suomalaisella eurooppalaisella ei ole tiedossa olevia rotukohtaisia perinnöllisiä sairauksia.

Yhdistys toteutti vuonna 2011 eurooppalaista koskevan terveystarkastuksen, johon saatiin paljon vastauksia. Kyselyä on tämän jälkeen jatkettu siten, että siihen toivotaan vastauksia pentueittain, kun pentue täyttää viisi ja kymmenen vuotta.

Kasvattajilta on kerätty myös pentueisiin liittyviä tietoja vuodesta 2011 alkaen. Pentueen tietojen lähettäminen pentuekyselylomakkeella on edellytyksenä sille, että kasvattajan seuraavan pentueen tiedot julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla.

Kissaroduille yhteisiä sairauksia ja epämuodostumia kuten esimerkiksi napatyrää, kivesvikaa, rintalastan kääntymää, lattarintaa, häntämutkaa ja purentavikoja esiintyy eurooppalaisella harvakseltaan. Suomen Kissaliiton kasvatus- ja rekisteröintisäännöissä on lueteltu, mitkä näistä virheistä estävät kissan kasvatuskäytön.

Tarttuvaan vatsakalvontulehdukseen (FIP eli feline infectious peritonitis) sairastuneita eurooppalaisia on todettu vain muutama. Eurooppalaisilla on todettu jonkin verran munuaissairauksia, mutta yhteistä tekijää munuaissairauksille tai niitä sairastaneille kissoille ei toistaiseksi ole pystytty löytämään. Joistakin eurooppalaislinjoista on löydetty yksittäisiä hypertrofiseen kardiomyopatiaan (HCM) sairastuneita yksilöitä.

4.4 Ulkomuoto

Suomalaisten eurooppalaisten ulkonäkö vastaa keskimäärin hyvin rotumääritelmää.

Kissayksilöiden koko vaihtelee ja urokset ovat yleensä naaraita kookkaampia. Eurooppalaisen tulisi rotumääritelmänsä mukaisesti olla vähintään keskikokoinen kissa. Kasvatuksessa tulee kiinnittää huomiota

kasvoin, sillä tietynlainen pään pyöreys, korvien sijainti ja niiden koko tuovat eurooppalaisen toivotun yleisilmeen.

Rotumääritelmän mukaan turkin tulee olla lyhyt, tiivis, joustava ja kiiltävä. Turkin laadussa voi olla vaihtelua eri yksilöiden ja värien kesken. Kasvatuksessa tulee kiinnittää huomiota myös turkin laatuun.

Kasvatuksessa kuviollisten kissojen turkin kuvioinnin tulee olla selkeä. Esimerkiksi tiikerikuvioisilla kissoilla raitojen tulee olla yhtenäiset. Raitojen katkeaminen ei tee kissasta täplikästä. Täplikkäällä kissalla täplien tulee erottua selvästi toisistaan. Tabbykuviossa tulee erottua esimerkiksi selkäraidat ja hartioiden perhoskuviot.

Eurooppalaiskasvatuksessa ei ole esiintynyt ulkomuoto-ominaisuuksia, joissa liioitellaan rotumääritelmän vaatimuksia tai jotka voivat altistaa terveydellisille ongelmille. Kasvatuksessa on huomioitava kokonaisuus.

Eurooppalaisen rotumääritelmä löytyy kansainvälisen kissaliittojen kattojärjestön Fédération Internationale Féline (FIFé) kotisivuilta <https://fifeweb.org/wp-content/uploads/2023/10/EUR.pdf>.

5 Eurooppalaiskasvatuksen tavoitteet

5.1 Kasvatustavoitteet

Kaikessa kasvatuksessa noudatetaan Suomen Kissaliiton kasvatus- ja rekisteröintisääntöjä.

Eurooppalaiskissakanta on kasvatuksen näkökulmasta pienehkö, joten haasteena on sukusiitoskertoimen kasvaminen liian suureksi. Haasteita lisää hyväksytyjen värien runsaus. Lisäksi tiikeri-, täplikäs-tabbykuvio- ja valkolaikkulinjat pyritään pitämään kasvatuksessa erillään, mikä vähentää eri väri- ja kuvioryhmien kasvatuksessa käytettävissä olevien kissojen määrää.

Eurooppalaiskasvatuksen tavoitteena tulee olla kasvatuspohjan pitäminen mahdollisimman laajana. Tähän päästään käyttämällä kasvatuksessa mahdollisimman montaa eri yksilöä ja välttämällä yhdistelmiä, joissa sukusiitosaste nousee liian suureksi. Kasvatuspohjan kaventuminen vaikuttaa haitallisesti rodun elinvoimaisuuteen ja altistaa erilaisille perinnöllisille sairauksille.

Kasvattaja joutuu tekemään kasvatustyössään valintoja ja ottamaan huomioon yksilöiden lisäksi koko rodun tulevaisuuden. Kasvatustyössä on hyvä tehdä suunnitelmia monta sukupolvea eteenpäin. Suunnitelmien tulee olla joustavia ja ottaa huomioon muuttuvat olosuhteet ja tilanteet.

Eurooppalaiskasvatuksen keskeisenä tavoitteena on alkuperäisen rodun säilyttäminen sekoittamatta sitä muihin rotuihin. Roturisteytykset tai niihin viittaavat ominaisuudet eivät rotumääritelmän mukaan ole sallittuja. Ulkonäöltään eurooppalainen pyritään pitämään kaikilta ominaisuuksiltaan mahdollisimman keskimääräisenä kaikkien kissarotujen joukossa.

5.2 Suomen Eurooppalaiskissarengas ry:n kasvatussuositukset

1. Kasvatukseen suunniteltujen yksilöiden sukutaulu, terveys, luonne ja ulkonäkö tulee huomioida. Kasvattajan tulee katsoa sukutauluja vähintään viisi (5) sukupolvea taaksepäin. Lisäksi on tärkeä tutkia sukutaulut aikeisemmilta sukupolvilta myös mahdollisten sisarusten osalta.

Koko rotua ajatellen on oleellista, että suunnitellun pentueen lisäksi kasvattaja miettii koko rotua ja kasvatusta eteenpäin. Rotuun ja muihin kasvattajiin tutustuminen antaa korvaamatonta tietoa asioista, joita ei näe sukutauluista. Yhdistyksen kasvattajien välinen avoin keskusteluyhteys hyödyttää koko rotua.

Noviisien käyttöä kasvatuksessa tulee harkita tarkoin. Parhaimmillaan noviisi voi edistää rodun geneettisen monimuotoisuuden ja terveyden säilyttämistä. Noviisi voi tuoda rotuun myös ei-toivottuja ominaisuuksia. Noviisin tausta tulee selvittää niin tarkasti kuin mahdollista ja käyttää kasvatukseen vain sellaisia noviiseja, joilla on koko rodun kannalta toivottuja ominaisuuksia. Ei-toivottuja ominaisuuksia ei tule tuoda rotuun eikä vahvistaa niitä noviiseja käyttämällä.

2. Kasvatuksessa suositellaan käytettäväksi mahdollisimman montaa eri yksilöä. Jokaisesta pentueesta olisi hyvä saada kasvatukseen vähintään yksi naaras ja uros. Yhtä urosta ei kannata käyttää usealle naaraalle. Jos ei ole muita vaihtoehtoja, on parempi käyttää suunnitellun uroksen veljeä, jos se on mahdollista.

Kasvatuksessa tulee välttää sellaisten urosten käyttämistä, joilla on jo paljon jälkeläisiä. Tämä koskee myös noviiseja.

3. Suunnitellun yhdistelmän viidessä sukupolvessa tarkastellun sukusiitosasteen tulisi olla 0,00-0,90. Vuonna 2024 viiden edellisen vuoden keskimääräinen sukusiitosaste yhdistyksen tilastoissa oli 0,84. Aina, kun luku on suurempi kuin edellisen viiden vuoden sukusiitoksen keskiarvo, se heikentää geneettistä monimuotoisuutta koko eurooppalaiskissapopulaatiossa.

Toteutettavan yhdistelmän sukukatokertoimen tulisi viidessä sukupolvessa olla mahdollisimman lähellä lukua 1. Silloin kaikki (100 %) sukutauluissa olevat kissat ovat eri yksilöitä. Kasvattajan on hyvä katsoa sukutauluja myös kauemmas taaksepäin ja ajatella kasvatusta myös eteenpäin.

Noviisin sukusiitosaste voi olla korkea, koska vapaasti lisääntyneet maatiaiskissat saattavat olla sukupolvien ajan samalla seudulla eläneiden keskenään sukua olevien kissojen jälkeläisiä.

4. Jos sukusiitosasteeseen ja sukukatokertoimeen liittyvät tavoitteet eivät toteudu kasvattajan suunnittelemassa yhdistelmässä, kasvattajan on tärkeää pohtia perusteellisesti, miksi kyseinen yhdistelmä tehtäisiin. Tilanteessa on suositeltavaa käydä huolellisesti läpi muut urosvaihtoehdot sekä arvioida, millaisia sukutaulussa kertautuvat kissat ovat luonteeltaan ja terveydeltään.
5. Kaikilta siitokseen käytettäviltä kissoilta testataan veriryhmä sekä kissan tarttuva leukoosivirus (FeLV) ja kissan immuunikatovirus (FIV) vähintään kerran. Tulee testata myös muut talouden kissat, joiden vanhempia ei ole testattu. Turkin sienitestin ottamista ennen astutusta suositellaan.
6. Sydämen ja munuaisten ultraäänitutkimuksia suositellaan kasvatuksessa käytettäville kissoille ennen ensimmäistä astutusta, jotta pystytään reagoimaan mahdollisten perinnöllisten sairauksien esille tulemiseen. Koska noviisina rekisteröidyn eurooppalaisen sukua ei yleensä tunneta, noviisin sydän ja munuaiset on suositeltavaa tutkia ultraäänellä ennen kissan käyttämistä kasvatukseen.

Jos kissan suvussa on todettu hypertrofista kardiomyopatiaa (HCM), kissan sydän tulee tutkia ultraäänellä ennen kissan käyttämistä kasvatukseen ja harkita tarkkaan tällaisen yksilön käyttämistä kasvatuksessa.

Munuaisten rakenne suositellaan tutkittavaksi ultraäänellä. Vaikka esimerkiksi polykystistä munuaissairautta (PKD) ei ole

yksittäistapauksia lukuun ottamatta todettu eurooppalaisilla, mahdollisimman monen yksilön tutkimisella voidaan seurata tilannetta ja tarvittaessa ottaa muutokset huomioon ennen kuin sairaus ehtii leviää laajasti eurooppalaistakaan.

7. Suositellaan, että kissaa, jolla on näkyvä häntävika (knikki), ei käytetä kasvatukseen. Kahta lievemmin häntävikaista (joiden viat eivät näy, mutta saattavat tuntua käsin tunnusteltaessa) kissaa tai kissoja, joiden suvussa esiintyy useita häntävikaisia kissoja, ei suositella yhdistettäväksi keskenään.
8. Noviiseille tulee Suomen Kissaliiton sääntöjen mukaan tehdä DNA-testi pitkäkarvatekijän sekä suklaa- ja naamiokantajuuksien selvittämiseksi. Testiä suositellaan myös kissoille, joilla on noviiseja lähisukupolvissa. Jos tiedetään, että kissa kantaa pitkäkarvageeniä, sitä ei saa yhdistää toiseen pitkäkarvatekijää kantavaan kissaan, koska pitkäkarvaisuus ei ole eurooppalaiselle hyväksytty turkin pituus.
9. Jos kissa esimerkiksi noviisitaustansa takia saa eurooppalaiselle hyväksymättömän värisiä (kuten lila tai golden) jälkeläisiä, sitä ei tule enää käyttää kasvatuksessa, jotta ei-toivottu värigeeni ei leviä eurooppalaistakannassa. Hyväksymätön väri viittaa siihen, että kissan taustalla on jotain muuta kissarotua.
10. Yksiväristä tai kuviollista kissaa, jolla on rotumääritelmään kuulumaton valkoinen laikku turkissaan (esimerkiksi kaulassa, vatsassa tai tassussa) ei suositella käytettävän kasvatuksessa ilman perusteltua syytä. Kahta värivirheellistä valkolaikkuista kissaa ei pidä yhdistää.
11. Kasvatuksessa tulee huomioida myös kissan koko. Rotumääritelmän mukaan eurooppalainen on keskikokoinen tai suuri. Kaikki poikkeamat ovat ei-toivottuja. Esimerkiksi kahta pienikokoista kissaa ei tulisi yhdistää keskenään.
12. Suositellaan, että kissojen siitoskäyttöä ei rajoiteta muuten kuin tavoiteohjelmassa mainituista syistä. Kasvattajia kannustetaan yhteistyöhön ja avoimeen keskusteluun rodun edun vuoksi.

5.3 Toimintasuunnitelma

5.3.1 Eurooppalaispopulaation kehittymisen seuranta

Suomen eurooppalaiskissarengas ry:n tavoite on seurata ja ohjata eurooppalaispopulaation kehittymistä.

Vuosittain lasketaan

- syntyneiden eurooppalaispentueiden sukusiitosasteen keskiarvo
- syntyneiden eurooppalaispentueiden sukukatokerrointen keskiarvo
- syntyneiden pentujen määrät ja keskimääräinen pentuekoko
- käytetyimmät siitoskissat
- siitoskissojen jalostuspanokset

Lukuja verrataan aikaisempien vuosien lukuihin ja arvioidaan kehitystä. Tilastot käsitellään vuosittain yhdistyksen kokouksessa. Jos kehitys on menossa väärään suuntaan, aiheesta tiedotetaan jäsenlehdessä ja pyritään neuvomaan ja ohjaamaan kasvattajia.

5.3.2 Terveystilanteen seuranta

Lisääntymisterveyteen liittyviä asioita kartoitetaan kasvattajille suunnatulla pentuekyselylomakkeella. Edellisen pentueen lomakkeen palautus on edellytys, jotta seuraava pentue otetaan yhdistyksen pentuvälitykseen.

Terveyskysely on jatkuvasti avoinna. Yhdistyksen jäseniä kannustetaan vastaamaan kissakohtaisesti terveyskyselyyn varsinkin iäkkäistä kissoistaan sekä täydentämään yksittäisistä kissoista jo aiemmin antamia tietoja.

Pentuvälitykseen otetaan vain FeLV- ja FIV-testattujen kissojen jälkeläisiä.

Yhdistys suosittelee DNA näytteiden toimittamista Helsingin yliopistossa ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksessa tehtävän kissojen geenitutkimuksen geenipankkiin. Yhdistyksen jäsenten toivotaan antavan suostumuksen geenitutkimuksella saatavien tietojen luovuttamiseen yhdistykselle.

Suomen Eurooppalaiskissarengas ry:n hallitus ja terveystoimikunta auttavat kasvattajia kasvatusvalinnoissaan siten, että koko rodun etu otetaan huomioon.

6 Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Suomen Eurooppalaiskissarengas ry:n hallitus seuraa vuosittain tavoiteohjelman toteutumista. Seurannan yhteydessä täydennetään tämän tavoiteohjelman seurantataulukot ja päivitetään tavoiteohjelman sisältöä.

7 Taulukot

Taulukko 1. Kissaliitossa rekisteröityjen eurooppalaiskissojen lukumäärät vuosina 2000-2024

Vuosi	Rekisteröinnit yhteensä	Pentujen rekisteröinnit	Noviisien rekisteröinnit	Tuontikissojen rekisteröinnit
2024	103	100	1	2
2023	141	139	1	1
2022	147	145	0	2
2021	111	110	1	0
2020	124	120	3	1
2019	138	136	1	1
2018	75	70	5	0
2017	95	94	1	0
2016	85	80	4	1
2015	72	69	3	0
2014	104	98	4	2
2013	109	98	11	0
2012	83	73	8	2
2011	89	81	8	0
2010	61	56	5	0
2009	64	63	1	0
2008	105	97	4	4
2007	49	44	2	3
2006	73	67	5	1
2005	47	45	0	2
2004	53	49	3	1
2003	56	50	5	1
2002	43	37	3	3
2001	47	43	3	1
2000	26	21	3	2
Yhteensä	2100	1985	85	30

Taulukko 2. Kissaliitossa vuosina 2000-2024 rekisteröityjen noviisien ja tuontikissojen lukumäärät sekä pentueet, joissa toinen vanhemmista on noviisi tai tuontikissa

Noviisiurosten ja -naaraiden eritellyt määrät on laskettu vasta vuodesta 2005 alkaen. Tuontikissojen pentueiden lukumäärissä on mukana myös ulkomailla tapahtuneiden astutusten lukumäärät.

Vuosi	Noviisit yhteensä	Noviisi-urokset	Noviisi-naaraat	Noviisi-kissan pentueet	Tuonti-kissat	Tuonti-kissan pentueet
2024	1	1	0	1	2	1
2023	1	1	0	1	1	1
2022	0	0	0	2	2	1
2021	1	0	1	5	0	1
2020	3	0	3	3	1	1
2019	1	0	1	4	1	0
2018	5	3	2	3	0	0
2017	1	1	0	5	0	0
2016	4	3	1	5	1	2
2015	3	1	2	8	0	0
2014	4	1	3	7	2	6
2013	11	4	7	11	0	2
2012	8	4	4	4	2	0
2011	8	2	6	6	0	0
2010	5	2	3	3	0	0
2009	1	0	1	4	0	2
2008	4	2	2	7	4	2
2007	2	1	1	2	3	2
2006	5	0	5	2	1	1
2005	0	0	0	4	2	2
2004	3			3	1	2
2003	5			3	1	2
2002	3			1	3	3
2001	3			4	1	0
2000	3			5	2	0
Yhteensä	85	26	42	103	30	31

Taulukko 3. Eurooppalaispentueiden lukumäärä, keskipentuekoko, keskimääräinen sukusiitosaste ja sukukatokerroin vuosina 2000-2024

Sukukatokerroin on laskettu Kissaliiton laskutavasta poiketen siten, että jokaista noviisin taustassa esiintyvää tuntematonta kissaa on pidetty eri kissana. Taulukossa sukukatokerrointa ei ole mainittu kaikilta vuosilta.

Vuosi	Pentueiden lukumäärä	Pentueen keskikoko	Keskimääräinen sukusiitosaste	Keskimääräinen sukukatokerroin
2024	30	3,30	0,70	0,95
2023	36	3,86	1,09	0,94
2022	38	3,82	0,96	0,96
2021	28	3,93	0,74	
2020	31	3,87	0,69	0,96
2019	35	3,89	0,88	
2018	19	3,68	0,82	0,96
2017	29	3,24	0,74	0,96
2016	27	2,96	1,20	
2015	26	2,65	0,82	0,95
2014	26	3,77	1,01	
2013	28	3,50	0,88	0,94
2012	20	3,65	1,76	
2011	20	4,05	2,01	
2010	15	3,73	2,37	
2009	18	3,50	2,22	
2008	24	4,04	2,40	
2007	13	3,38	4,13	
2006	18	3,72	3,18	
2005	14	3,21	2,90	
2004	12	4,08	2,21	
2003	13	3,85	2,67	
2002	12	3,08	4,05	
2001	10	4,30	5,12	
2000	9	2,33	2,89	
Yhteensä	551	3,60	1,94	0,95

Taulukko 4. Pentuja rekisteröineiden eurooppalaiskasvattajien sekä kasvatuksessa käytettyjen siitosurosten ja -naaraiden lukumäärät vuosina 2000-2024

Vuosi	Kasvattajien lukumäärä	Siitoksessa käytetyt urokset	Siitoksessa käytetyt naaraat	Siitosuros-siitosnaaras-suhdeluku
2024	15	22	30	0,73
2023	14	27	36	0,75
2022	16	28	36	0,78
2021	16	25	28	0,89
2020	12	22	31	0,71
2019	15	29	35	0,83
2018	13	18	19	0,95
2017	15	23	28	0,82
2016	15	22	27	0,81
2015	17	22	26	0,85
2014	15	21	26	0,81
2013	16	23	28	0,82
2012	12	18	20	0,90
2011	13	16	19	0,84
2010	12	13	15	0,87
2009	10	16	17	0,94
2008	17	21	24	0,88
2007	9	11	13	0,85
2006	14	14	18	0,78
2005	11	13	14	0,93
2004	9	10	12	0,83
2003	11	11	12	0,92
2002	10	9	12	0,75
2001	9	10	10	1,00
2000	6	7	9	0,78
Keskiarvo	13	18	22	0,82

Päivitykset

- 1.9.2025 Yhdistyksen hallitus päivitti tavoiteohjelman. Viiden seurantataulukon tiedot yhdistettiin neljään taulukkoon.
- 11.12.2024 Puheenjohtaja päivitti taulukot ja Kissaliiton säännöistä noviisien DNA-testausasian sekä poisti suurimman suositellun sukusiitosprosentin.
- 15.11.2021 Yhdistyksen hallitus lisäsi taulukot.
- 8.11.2021 Yhdistyksen hallitus päivitti tavoiteohjelman kauttaaltaan ja sen nimi muutettiin jalostuksen tavoiteohjelmasta kasvatuksen tavoiteohjelmaksi.
- 10.11.2018 Yhdistyksen syyskokous hyväksyi tavoiteohjelman päivityksen.
- 10.3.2018 Yhdistyksen kevätkokous hyväksyi tavoiteohjelman päivityksen.
- 9.3.2013 Yhdistyksen kevätkokous hyväksyi tavoiteohjelman.
- 31.1.2013 Yhdistyksen hallitus hyväksyi tavoiteohjelman.
- 28.12.2012 Anna Honkanen esitteli ehdotuksen tavoiteohjelmaksi.